

TORONTÁL

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

Csütörtök, 1943 szeptember 16
72. évfolyam 212. szám

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre . . . 210 havonta 70

A japánok 19 olasz hajót foglaltak le

Tokió, szept. 15.

A japán hírközlő iroda beszámolója szerint a japán kormány 19 olasz hajót foglalt le.

A lefoglalt hajók közül 12 kereskedelmi hajó, összesen 46,000 tonna hajóúrtartalommal, míg a további hét kisebb hadihajó.

Honnét szöktették meg a Duce

Róma, szept. 15.

A Duce világszenzációt keltett ki szabadtérre fogásából eddig még csak sejtetni sem engedte, hogy hol tartották őrizet alatt. A rejtély most megoldást nyert. Ahogy Rómából jelentik, a Duce legutóbbi tartózkodási helye Ponze szigete volt, ahol bizonyos mértékű mozgási szabadságot élvezett és így az tette lehetővé kiszabadítását.

Lukács miniszter a Délvidéken

Budapest, szept. 15.

Lukács Béla három nap a Délvidéket járta. Tegnap Palánkán, Hód-ságon és Doroszlón járt, az utóbbi helyen nagyobb beszédet is mondott.

Lukács Béla beszédében hangsúlyozta, hogy háromnapos délvidéki tartózkodása alatt örömmel állapíthatta meg, hogy a Délvidék valamennyi intézménye milyen dicséretes munkát végez.

Foglalkozott a rémhírterjesztőkkel és leszögezte, hogy ilyen eszközökkel nem lehet a magyarság sorait megbontani.

Válságos időkben egységre és erős nemzeti hadseregre van szükség. Ezzel pedig a magyarság rendelkezik.

A miniszter ismertette a kormány szociális programját és megállapította, hogy sok nyugati ország irigyelhetné Magyarországnak szociális berendezéseit.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be Lukács Béla: bizalommal nézünk a jövő elé, mert magyarságunk és hadseregünk elég erős, hogy megvédjen bennünket.

A görög sajtó nagy érdeklődést tanúsít a magyar nemzet iránt

Athen, szept. 15.

A görög sajtó már napok óta megkülönböztetett figyelemmel foglalkozik Magyarországgal és a magyar nemzettel. A legnagyobb elismerés és szeretet hangján írják a görög lapok az évezredes görög-magyar kapcsolatokról.

A lapok általában történelmi visszapillantást tesznek és megállapítják, hogy a görög magyar kapcsolatok 992-ből erednek.

Eboli délkeleti részén a harcok még tartanak

Berlin, szept. 15.

Novo Rossijsknál meghiúsultak az ellenség heves támadásai. A Krasno-Armajskaja harcvonalon egészen Wjazmaig a bolsevisták az eddigi sulypontokon erős gyalogos és páncélos harcokcsikkal vezettek támadásokat. A harcvonalon azon szakszán a német védelem a támadásokat elhárította és helyi betöréseket elutasított.

Szalernó város északi harcterében folyik a küzdelem a magukat kétségbeesetten védő angol hadosztályokkal.

Miután a német csapatok, Eboli déli részén levő magaslati állások ellen indított ellenséges támadásokat tegnap délelőtt kemény harcokban elhárították, a védelem széles vonalon ellentámadásba ment át. A németek az ellenséges állásokat rohammal elfoglalták és visszaszorították az ellenséget kiinduló területére.

Eboli délkeleti részén a heves

küzdelmek még tartanak. Az angol és amerikai csapatok vesztesége igen nagy.

A német légi erők ismételt és sikeresen támadták az ellenség hajóösszevonásait Szalernó öblében. Egy ellenséges cirkáló lángba borult. Három közép nagyságú szállítóhajó erősen megrongálódott.

Calabriában és Apuliában sikerült a német gyengébb biztonsági kötelékek az ellenségtől zavartalanul elszakadni. Az ellenség utánnomulását számos utrombolás és az utóvédcsapatok ellentámadása hathatósan akadályozza.

Német távrepülő az Atlanti-óceánon bombatalálattal megrongáltak egy ellenséges szállítóhajót.

Egyes angol zavartkeltő repülőgépekről, elmúlt éjjel, néhány bombát dobtak Németország nyugati területére.

Németországnak nincsenek követelései Görögországtól

Berlin, szept. 15.

A Wilhelmstrassen a hírlapírók feltekett egy kérdést, hogy mik a tervei a német kormánynak Görögországgal? A kérdésre kijelentették, hogy Németországnak Görögországgal szemben nincsenek sem területi, sem politikai, sem gazdasági követelései. Német-

ország azt szeretné, ha a háború után Görögország méltó helyet foglalha el az európai nemzetek között.

Hangsúlyozták azonban Berlinben, hogy Németország úgy Európa, mint a görög nemzet érdekében mindent elkövet, hogy az angolszászok Görögországban ne tudjanak partraszállni.

Miért nem tért vissza eddig Churchill?

Berlin, szept. 15.

Berlini körökben sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy miért nem tért vissza még mindég Churchill?

Berlinben úgy vélik tudni, hogy a quebeci tanácskozások Anglia számára nagyon sovány eredménnyel jártak. Így mikor Badoglio árulása következtében a helyzet úgy alakult, hogy kilátás volt „győzelemre“ Churchill megakart várni a végső fejleményeket és utána „győzedelmesen“ bevonulni. Most azonban már elmúlt a lehetősége, hogy diadalmenetet rendezhessen és ezért valamit csinálni akar, hogy hazatérését még is nagyobb érdeklődéssel várják.

Létrejön-e a Sztalin-Roosevelt és

Churchill találkozót? Ez is érdekli a közvéleményt. Nem nagyon valószínű, hogy a három államférfi találkozná. Hiszen a szövetségesek között igen nagyok az érdekellentétek és nem valószínű, hogy sikerülni fog összehozni ezt a triumvirátust. A bolsevisták külön úton járnak és az angolszászok is. Kérdés meddig maradnak szövetségesek?

A fasiszta lapok ismét megjelennek

Berlin, szept. 15.

Berlini híradás szerint az olaszországi fasiszta napilapok ismét megjelennek. Elsőnek a cremonai „Regime fasiszta“ jelent meg.

Megalakult az új bolgár kormány

Szófia, szept. 15.

Szófiai jelentés szerint megalakult az új bolgár kormány, melynek élén Bozsilov eddigi pénzügyminiszter áll. Az új kormány elnök személye biztosíték arra nézve, hogy az új bolgár kormány külpolitikája a régi irányba halad.

DIÁKELŐADÁS TORONTÁLTORDÁN

Torontálorda, szept. 15.

Torontáltorda a második legnagyobb bánáti szinmagyar község, magyarjai gyermekeiket gondosan készítik elő, hogy helyüket a magyar nemzettel egyetemben becsülettel állják meg.

Évről-évre emelkedik azoknak a tordai gyermekeknek száma, akik középiskolai tanulmányokat folytatnak.

A diákok mielőtt visszatértek volna az iskola padjaiba, nívós előadás keretén belül, mutatták meg szeretetünket a magyar művelődés iránt.

A tordai diákok a BMKSz keretén belül műsoros estét tartottak, melyen szavalatok, táncok, dalok és egyfelvonásosok szerepeltek. Az előadást háromszor ismételték meg. A lelkes Torontáltordaiak több mint 17.000 órárt adtak önként kulturális célokra. Az első előadás jövedelmét a szeminaristák számára adták a diákok, míg a többi jövedelmet a BMKSz tordai fiók kulturális céljaira.

A nívós előadás szereplői a következők voltak: Czako Zakariás II. ker., Mihályffy Margit IV. polg. Német Mátyás IV. polg., Mészáros István II. polg., id. Csorba István IV. polg., Szekeres Zsuzsi IV. polg., Vörös Margit III. polg., Mészáros János IV. polg., Nagyiván József IV. polg., Simon Eszter IV. polg., Benák Matild II. gimn., Kovács Irén III. gimn., Mezei Irén II. gimn., Mészáros Zakar III. gimn., Hönig József III. gimn., Gulyás István II. gimn., Torma Ferenc VI. gimn. és Bodó János VII. gimnazista diákok.

Szentgáli Boday József törökbecsei járásvezető és a BMKSz torontáltordai fiók elnöke köszönetet mondtak a diákoknak a nívós előadásért és arra kérték a diákokat, hogy ragadjanak meg minden alkalmat, hogy a falu kulturális nívóját emeljék.

PILLANATFELVÉTELEK

Irta: K. VÉGH VILMA

Füleimhez jutott néhány zokszó az anyaországból, hogy ritkán adunk életjelt magunkról és amit adunk, azt is szűkösen. Ugymond, inkább a fantáziájukra bizzuk az itteni élet mozaikait, pedighát őket minden elejtett gombostű is lábba hozza, amit az itteni ismerősök és főleg a magyarok ejtetenek el.

A „Torontál“ egy kis bánati levegőt legyint az arcukba és a betűk hátán nyargaló gondolatainkra fájó nosztalgia vesz rajtuk erőt. Kicsit itt vannak közöttünk, de mégsem látnak tisztán. Ha látnak is elképzeléseik vagy mások elbeszélései, meséi nyomán, mégis és sokszor szeretnének hallani rólunk. Mert akit, amit szeret az ember, annak nem telik be az emlegetésével. Minden érdekes, minden csekélység naggyá magasztosul szemünkben. Mi bánatiak pedig örülünk, ha van, aki törődik velünk és megérti szavunkat.

Multkoriban azokról számoltam be, akik hiányoznak Becskerek utcáiról, most azokról szeretnék küldeni pillanattfelvételeket, akik itt élnek és küzdenek egy szebb jövő reményében. Arcokról, kik odaát nagyjában közzismertek. Talán inkább az utcán lesem el őket, hogy tollam lencséjére rögzítve, kísérem egy rövidke filmtekerésre. Ahogyan én látom őket. Azon a szűk területen, amerre az én utam visz.

Reggeli ébredésünk olyan, mint máshol, ahol még a harci láрма és veszély nem merészelt tulságosan a közelbe. Mikor az ablak redőnyeit felhuzzuk, már halljuk a város szokatlan mély lélegzetét, mely fokozódó zsörtölődéssé fajul, egy-egy harcikos, vagy alacsonyan tovaszárguló repülőgép morajlásaként.

Még álmosan, a tükör előtt állva, rakoncátlan hajszálaimat próbálom hullámokba kényszeríteni minden eredmény nélkül — amikor az Uri utcában, ablakom előtt Dániel Gy. László, a „Torontál“ szerkesztője és kitűnő cikkírója siet a szerkesztőségbe, szájában a hagyományos rövid angolpipával. Ezt a pipát még akkor sem hajlandó kiejteni a szájából, ha „technikai okokból“ véletlenül egy-egy cikke kifelejtődik lapjából. Róla különben is elárulom, hogy rövidesen egy hatalmas munkával fogja meglepni Európa könyvpiacát. Mire az utcára érek, már jóval előttem a mindig tipp-topp dr. Maránét látom fiatalosan, szökén, amint igyekszik a „műhelybe“. Ott ő a gazda és ő az egyetlen nő. Tamás Géza már ott görnyed az asztal fölé és dolgozza fel a napi eseményeket. Mint régi butordarab a cégnél, ilyenkor már munkában van a detektív kinézésű Güntner M. rejtélyes mosollyal a szájukörül. Mindent tud, mindent lát, okosan beszél, de még okosabban hallgat. És dr. Maráné munkaudvarához tartozik még a szinte nélkülözhetetlen Siber, aki halálos komolysággal merül a munkába. Körülbelül így fest a reggeli órákban az a hajlék, ahol a közvéleményt gyártják, melyet az udvar végében hivalkodó rotációs először duruzsol el magában.

Megyek tovább az utcán a korai felkelők közül dr. Grandjeán Jenővel találkozom, aktatáskával a hóna alatt. A hajdani aktákról szilvák és almák mesélnek most pikáns történeteket a táskában. Régi evezések és udvarlások megőrizték vonalait, pocakja nincs. Anyai szeretete példát követel. Legszebb kiper, amikor öreg edes anyját karonfogva kíséri vásárnaponkint a templomba.

De alig köszönünk el, néhány szóváltás után Grandjeán Jenőtől, az utca másik oldalán már Csada Richárdné kiált felénk az ablakból. Néhány percre ott hagyja házkörűli munkáját és jó ismerőseit ilyenkor kora reggel egy-egy jó viccel köszönti. Elpusztíthatatlan jó kedélye bátorítólag hat barátaira és bizonyos bájt kölcsönöz arcának, melyet még mindég egy ősz hajtincscsel tarkított barna hajkorona övez.

Kijutok a volt Pest szálloda sarkára, csalhatatlan piaci láрма zsong körülöttem. Bánát összes nemzetiségeinek nyelvén hallom dicsérni és ócsárolni az intézményt. Most itt ad randevut egymásnak Becskerek társadalma rang, nem, vallás és nemzetségre való különbség nélkül. Férfiak ép úgy cipelik a paradicsommal telt kosarat, mint a nők a hatalmas dinya nyét, ha akad. Mert az is előfordul, hogy kofa öfelsége megköti magát. Ha véletlenül nincs rendőr a közelben, hát arca megy a kiszolgálás. Ha hajnal óta sort várakozó háziasszony nem találja el véletlenül a hangot, amivel kofa kőszívét meglágyíthatja, üres kézzel mehet haza. Egy krumplis kocsi előtt Juhász Ferencné pipiskedik, meggyőző a hangja, mert sok élelem kell a Szt. Imre kollégiumban lakó magyar diákoknak. Ő már teljesen ennek szentelte az életét, a magyarság jövő reményeinek gondozása és ellátása tölti ki minden idejét. Színpadra nem lép többé, nem hallhatjuk többé onnan gyönyörű orgá-

numát és nem gyönyörködhetünk a műkedvelő nivót jóval meghaladó kiváló játékában. Most krumplit vásárol, zöltséget, hagymát. Sok ismerőst látunk a piacon. Sok a kereslet a kínálattal szemben, vannak árúk, melyek kiöregedett sztárok módjára, teljesen visszavonultak a nyilvánosság elől. De a sarkon virágot árul valaki. Szegfűk, őszirózsák, liliomok bólogatják rosszalólag úde fejcskéiket a látottak felett, Megható, hogy minden asszony néhány szál virágot is vásárol. Ott reszketnek a kosarakban a paradicsom tetején egész hazáig. Otthon azután vázákból hirdetik, hogy van még szépség, gyöngédség is a világon, amit nem lehet örökre elnémitani.

Közben Karácsonyi Gyuláné halad el mellettem. Ő is piacról készül hazafelé. Látszik rajta, hogy gondolatai már a közelgő kívánságversenyen kalandoznak. Szép kis arcán öntudatos mosoly vonul végig, tudja, hogy egész Becskerek már őt várja, hogy varázslatos hangjával szebb álomba ringasson bennünket.

Az öreg postaépületig jutok, a tulsó oldalon hosszú, rendezett sorban jókora tömeg szorong. Azt hinnéd nagy látványosság tárul eléjük, pedig csak cigaretta osztásra várnak. Van közöttük nő is jóc-kán. A napi szűkre szabott narkozist várják hihetetlen türelemmel. Közben a város hangja mindjobban erősödik. Gépkocsik, motorkerékpárok száguldanak végig az utcán. Az uttesten barnára sült katonák, hangos énekszóval térnek vissza reggeli gyakorlataikból. Itt-ott kisebb csoport munkaszolgálatos alakulat huz végig megnyult ábrázattal.

(Folytatjuk a jövő csütörtöki számban)

NÉPÜNK A KISEBBSÉGI ÉLÉTBEN

AZ Ö IGAZI ARCA...

Irta: Kristály István

(4. közlemény).

A föld és a munkás viszonya ma még tisztázatlan. A földbirtoktulnyomó része szerb gazdák kezén van, viszont a termelő munkaerő majdnem teljes egészében magyar tulajdon. Ez a termelő erő nemcsak páratlan munkabírást jelent, hanem elsőrendű földművelő műveltséget is. Földmunkásságunk ismeri a talaj termőtulajdonságait és mélyen ismeri a növényzet élettani minőségét is. Nagyszerű érzéke van a növények gondozásában és a növényi élet szükségleteit valósággal előre látja. Nincs az az új növénykultúra, amiben azonnal otthonos ne lenne. Ez teszi lehetővé a termelés fokozatos, időszzerű fejlődését, a földbirtok okszerű haladását néhány vállalkozószellemű gazdánál. De egyúttal a kiváló képessége szinte rákényszerítette az egész munkatér művelését. A szabad munkavállalásoknál — szakszerűség szempontjából is — legkeresettebb munkaerő. Vállalkozó kedve egyre nagyobb és önálló munkatér keresése a földvételre készíti. Az a hamis, népünk érdekeit nem csak számba nem vevő, hanem egyenesen legázoló iparszerű liberalizmus, amely a múlt százada végén korlátlan demagógiájával a magyar földet bevonta jogtalan haszonélvezésének élvezetkörébe, megfosztva azt: a drága magyar barázdákat minden erkölcsi jelentőségüktől, a kiválóan értékes

magyar földművelővel meggyőltette a földet, sőt annak ellenségévé tette. E földművelő népmag tudatára ébredt szörnyű megcsufoltatásának. Hogy a földet neki azért kellett gyűlölnie, hogy a haszonszerzők annál akadálytalanabban élvezhessék azt és hogy minél többet élvezhessenek belőle. És sok föld, visszahozhatatlanul sok föld veszett el... Ma, egy új történelmiség keretében a földtelen magyar földművelő új helyzettel áll szemben. A földet földművelői elrendeltetésének értékével akarja megváltani. A föld kulturájának akar az együttműködés alapján szolgálni. Ma még a helyzete e tekintetben tisztázatlan. Teremtő élettereje azonban változatlan bizalomra hangolja őt. S ezért mindenütt a „rendért“ vannak. Az élet benső, építő példás képviselői mindenütt. Hiszik, hogy termő törekvésük előbb-utóbb eredményhez jutnak.

A 20-as évek elején veszedelmes mérvű kivándorlás ritkította a magyarság sorait. Majd meg a városok felé vándorolt el. A még le nem higgadt s ki nem alakult életkeretek bizonytalansága okozta ezt. Befelé, önmagában, keserű önmarcangolása vitte idegen tájak felé, kivülről meg, a megváltozott történelmiség új feladatokat nyitott meg, új életformára lett szükség. Végül is a község „olcsó“ házhelyeket parcellázott ki s ez bizonyos nyugal-

mi helyzetet teremtett. A parcelázás, a házhelyeladás oka a magyarság kiváló, értéktermelő földművelői minőségének a föld javára való megtartása volt!

*

Földbirtokló gazdáinknál a gazdálkodás egyéni, szervezetlen. Az általános gazdasági helyzet pillanatnyi adottságai irányítják. A buza és kukoricatermelése képezi ennek a gazdálkodásnak az alapját. A buza adja a kenyeret és az adót. Forgalmi értékül a kukorica szolgál. Az állattenyésztés lehetősége és a gazdasági eszközök beszerzése, továbbá a ruházódás kérdése főként a kukorica-termeléstől függ. Az irányított buzaár jelenleg szolid alapja a buza-termelésnek. Ez teszi lehetővé az adószolgáltatás rázkódásmentes elintézését. Szervezetlen gazdáink a maguk néhány hold birtokaival, minden komoly szorgalmuk ellenére, súlyos harcot harcolnak meg birtokállományuk fennmaradásáért. Minthogy a piac pillanatnyi szeszélyeinek vannak kiszolgáltatva, teljesen tartaléktöke nélkül gazdálkodnak. Egzisztenciájuk nincs alátámasztva. Állandó szegénységgel küzdenek. A rossz termés az életszínvonal mély leszállítását jelenti mindig. Sőt az ilyenkor beálló eladósodás, még további hanyatlást is eredményez. És főként ez okozza, hogy a mi gazdáink nem vállalják új növénykultúránk bevezetését. Gazdasági értékgyarapodásról kigazda rétegünknel — a birtokállományt 4-től 12 holdig véve alapul — nem lehet szó.

A középbirtokosok — 12 holdtól 50 holdig, mert ilyen is van néhány, már függetlenebbek a piactól. Forgalmi tőkével azonban ezek sem rendelkeznek. Helyzetük annyival jobb, hogy egzisztenciájuk biztosítottnak mondható. Mint a nép mondja: van kitartásuk. Vagyis a megpróbáltatásokat jobban kibírják. Terjeszkedésről és életszínvonal emelésről azonban velük kapcsolatban is csak alig lehet szó.

Az általános gazdasági helyzet gazdáinknál az, hogy vagy nem mernek például a kigazdák, vagy nem is szándékoznak, mint a középbirtokosok, letérni a buza-kukoricatermelésről. Ez a termelési állandóság állandó bizonytalanságot jelent. A termelés két növény kulturájától függ. Szűkös láthatár ez. Egyenlő ez a napi élet fenntartásának gondolatával. Ez még ez is súlyosbodik a szerveztlenség okozta rossz értékesítés minden hátrányával. Kinos jelenlég, hogy az állattenyésztés szintén csak a házi szükségletek kielégítésére szolgál, legfeljebb. A kert gazdálkodás hasonló jellegű. Nem jelent értéktöbbletet. Még a nagy szőlőkultura sem, amely kellő felszerelés és forgalmi elgondolás hiányában inkább csak mint gyümölcs nyer egészen kétes elhelyezést. Egyébként a gyümölcstermelés is teljesen jelentéktelen, messzebbnéző, fejlődő gyümölcskulturáról szó sem eshet. A szerb gazdák közül néhánynak szép gyümölcsöse van.

Ami csekély anyagi haladás észlelhető fél hold, egy hold, esetleg pár holdnyi terjeszkedés — az a földmunkásság javára írható. Akik hihetetlen önmegtagadás és munka árán teljesen

biztosítatlanná lett életüket akarják nagyértékű képességeik segítségével realizálni. Ez a régebben erősen elproletárosodó — mert arra gazdasági helyzeténél fogva, de legfőképpen a tekintet nélküli agitáció eredményeképpen hajlamos lett — ma sem szellemi, sem gazdasági tekintetben nem protektár hajlandósága. Tisztalátása, kiválóan értelmes néprétegünk ez. Elhagyatottsága szellemileg igen éberré tette, de meggondoltta is. Tudja, hogy boldogulása egyedül saját képességétől függ, ami nagy tudásszomját eredményez nála. Kulturális életünkbe való bekapcsolódása nagy lendítő erőt fog képviselni. A szerbség felé rendkívüli jelentőségű építő kapocs. Hiszen minden életmegnyilvánulása építő erő, a gazdasági javaknak termő színvonalon való megtartója. Értenek minden növény kulturájához s azon felül is minden, a gazdasági életben előfordulható munkához. Szinte ezermesterek, Magyarságuk munkás, építő magyarság és magyarságunk erkölcsi jellege. — senki ne értse félre — öbennük él a legtisztább, a legvonzóbb értelemben: egész önzetlen tisztaságában. Ez a rétegünk mindenirányu tiszta emberi öntudatának mindenkinél és minden helyzetben érvényt tud szerezni.

(Folytatjuk).

A bánati középiskolákban megkezdődött az oktatás

Nagybecskerek, szept. 15.

Valamennyi bánati magyar középiskolában szeptember 15-én megkezdődött a tanítás. A diákok előzőleg ünnepélyes „Vení sancten“ vettek részt, majd megismerkedtek az iskola fejelemmi szabályzatával és utána rögtön megkezdődött a rendszeres munka.

Pályázati hirdetés.

A BMKSz. Iskolafelügyelőségének szüksége van 12 (tizenkét) segédtanítóra-nőre.

Pályázhatnak mindazok, akiknek gimn. vagy kereskedelmi iskolai érettségijük, gimn. vagy polgári iskolai kiérettségijük van.

A Pályázati kérvényeket legkésőbb szeptember 20-ig kell benyújtani az Iskolafelügyelőséghez. Csatolni kell az iskolai bizonyítványt, keresztlevelet és orvosi bizonyítványt.

Ugyancsak pályázatot hirdetünk tiz Missziós Nővéri állására. Pályázhatnak mindazok, akiknek négy polgári illetve ezzel egyenrangú más képzettségük van. Kérvényeiket ugyancsak úgy felszerelve kell beadni szeptember 20-ig mint a segédtanítói állásra pályázóknak.

Mindenemü felvilágosítás erre vonatkozólag az Iskolafelügyelőségénél nyerhető d. e. 8—1 óráig.

Nagybecskerek, 1943 szept. 12.

BMKSz Iskolafelügyelősége.

Eladó szalagfűrész

motorral és zongora jó állapotban

976

Cím a kiadóhivatalban.

Üzenetek az anyaországba

Előfizetés az anyaországban heti egy példányra: negyedévre 4 P, félévre 8 P, egész évre 16 P. Az előfizetési összeg a következő címre küldendő: **Mara Jenő, a „Torontál“ budapesti képviselője Budapest, II., Fő-utca 8. sz. II. em.** Póstatcekszámlánk száma 54 598. Az anyaországi olvasóink csak a budapesti kirendeltségénél fizethetnek elő a Torontálra

Az anyaországból a Bánátba az „Uj Nép“ útján lehet üzenetet küldeni. Az üzenetek leadhatók az „Uj Nép“ kiadóhivatalában: Ujvidék, Erzsébet-tér 5.

Az anyaországba szóló bánati üzenetek becskerek kiadóhivatalunknál kedd délig adhatók le. Az üzenetek csak családi vonatkozásúak lehetnek. Egy üzenet díja 10 szög 80- dinár, minden további szó 10- dinár. Az üzenethez mellékelni kell a címzett és a feladó pontos címét. A címekért nem kell külön díjat fizetni. Vidéki üzenetek levélben is küldhetők és az érte járó összeg egyidejűleg postautalványon küldendő kiadóhivatalunk címére: Beccskerek. Sepp Kraft u 3

Krizbai János, Apatin. Édesanyád és szüled beteg. A könyvek megvannak? Csókolunk Vabrik Istvánné.

Gragyanszki Péter, Zombor. Radmila vasárnap házasságot kötött. Jovánovics Velisláv, Beccskerek.

Tizsasülyre, Lilikémnek. Névnepodra: zivünkől gratulálunk. Gusztink itthon volt. Mindannyian egészségesek vagyunk. Schwestikém, jöhettek? Mimivel mi van? C ókolunk benneteket Mutter, Mamátok, Emmuska.

Hojdek Róbertné. A XIII., XIV. és XV-ik körzet munkabizottsága és Női Tábor a hálásan köszöni a küldött ajándékot. Testvéri üdvözléssel.

Barna Erzsébet, Óbecse. Törökbecsei üzenetet megkaptuk. Jól vagyunk mindannyian. Jövő héten jövök. Csókol Bányai Teréz.

Cservenka János, Kassa. Kimerítő értesítést kérek. Kónya Ferencné.

Zalaegerszegre Mihálovich Gézané. Üzenet megjött. Alicenak boldogságot kívánunk. Karli Boszniában küzd. Editék nálam vannak. Jól vagyunk. Csókolunk Józsi.

Dr. Zsizsa Sándorné, Ujvidék. Kedves Szomszédunk! Anyósa jól van, házgondnoki felhatalmazást kér. Fivére levelet kapott férjétől, csomagot küldenek férjének. Mindannyian jól vagyunk és bármikor szívesen rendelkezésére állunk. Szívvelyes üdvözléssel Kozics-család.

Pósa György, Szabadka. Jól vagyunk. Készülődünk átjönni. Szeretnénk látni benneteket. Péterék jól vannak, üdvözölnék. Édesanyánk köszöni a megemlékezést. Csókolunk benneteket. Józsi.

Barna, Győr. Rendben van minden. Egészségesek vagyunk. Csókolunk Szüleid. Versec.

Szalay Endre, Szeged. Megtört lélekkel tudatjuk veletek, hogy szeretett édesanyánkat Kisasszony napján eltemettük. Csókolunk mindkettőtöket. Irén, Bata, Milena, Misa.

Takács Tibor, Ujvidék. Házasságtokhoz Isten áldását és szebb jövőt kíván. Agárdy Gyula.

Pálinkás János, Szabadka és Pálinkás József tanító, Csantavér. Fényképet megkaptuk. Mária operálva lett, már jól van. Mi egészségesek vagyunk. Ti is üzenetek. Mindenki csókol. Pálinkás János, Torontáltorda.

Hódi József és István, Szeged. Kedves gyermekeim, egészségesek vagyunk, üzenetek az Uj Nép-ben. Csókolnak szüleitek: Hódi József.

Özv. Králik Lászlóné, Budapest. Jól érkeztem. Lélekben veletek. Mindenkinek sok szeretettel ölel Ilonkátok.

Dr. Fekete Nagy Antal, Budapest. Szerencsésen érkeztem. Meleg szeretettel gondolok rátok. Apiekat, benneteket ölel, csókol Ilonkátok.

Kott Rezső, Ujvidék. Kedves családjaink, az üzenetét olvastuk. Csókolnak Szüleitek.

Tóth Elemérné, Tápiószelep. Egészségesek vagyunk. Üzenetek az Uj Nép-ben. Csókolunk: Julisék és Mamáék.

Nagy Bélának, Ujvidék. Böske beteg. Mi van Pistivel. Csókoljuk Tatát is. Anyátok és Böske.

Özv. Borbás Jánosné, Vajszkán. Szeretettel üdvözljük mindannyiukat. Mi jól vagyunk. Borbás-család, Nagybecskerek.

Sinka Ferenc, Budapest. Hegedüs Imrétől kérünk életjelt az Uj Nép-ben. Özv. Hegedüs Imréné, Módos.

Wanisch Vilmos, Budapest. Zágrábi döntvénytarakat már megkaptam. Jól vagyunk. Kézcsókkal: Tibor.

Dr. Milassin Kálmán, Budapest. Közelgő születésnapodra szivből üdvözlöl és kezdetet csókolja: Saci.

Soós Pál fodrásznak, Keszthely. Kedves Fiunk! Üzeneted megkaptuk. Mi is mindannyian jól vagyunk. Sok szeretettel csókolunk, szüleid. Soós István.

Üveges Istvánné, Bácskatorpola. Sándor kórházban van, jól érzi magát. Mamáék jól vannak. Babuska ovodába jár. Mikor jöttök? Bözsi.

Kósa Ferencné üzeni Ujvidékre. Kedves Apám és összes rokonaim, egészségesek vagyunk, bucsura várunk benneteket. Kató, Teri, Édeske.

Lóczy György, Ujpest. Apuka szerencsésen megérkezett. Mindannyian szivből csókolunk. Szüleid és testvéreid.

Pálinkás János asztalosnak Szabadkára. Értesíts hógylétedről, mi jól vagyunk. Matyi.

Szuchyéknek Pestszenterzsébet. Névnepodra a legjobbat kívánjuk. Sok csókkal: Mama, Mari és Rudi.

Faragó András, Óbecse. 18-án délben a komponál várjatok. Ilonkát értesítsétek. Anyus.

A kendertermés leszállítása. A Bánát kendertermelői kötelesek ezévi kendertermésüket maradék nélkül a pancsovai Textilgyárnak leszállítani.

Máktermés tárolása. A Kerületi előljárási bizottság a köznek ok és célszerű mákkal való ellátása érdekében elrendelte, hogy az idei máktermést teljes egészében le kell szállítani. Beccskerek város területén, illetve határában, hatósági bejegyzés szerint, 78 hold földön történt mákvetés, amiből 30.400 kg hozamot remélt a hatóság. Ez holdanként közel 4 métermázsza mákot jelent. A termést a pancsovai Oleum olajgyárba kötelesek a termelők 1943 október 1-ig leszállítani.

A legierő építészeti osztály vezetőse Beccskerek

a saját konyhája részére

956

női munkaerőt

keres német nyelvtudással. Szabad lakás és étellemez.

Jelentkezni naponta 7—18 óráig az intézői épületben Écskán.

HIREK

Vasárnap	Szept. 30 nap
12	Kat. Mária neve Prot. Guidó
Hétfő	Kat. Mór Prot. Ludovika
13	
Kedd	Kat. Sz. † felm. Prot. Szerénke
14	
Szerda	Kat. Fájd. Szűz Prot. Nikodém
15	
Csütörtök	Kat. Kornél p. Prot. Edit
16	
Péntek	Kat. Sz. F. sebh. Prot. Ludmilla
17	
Szombat	Kat. Kup. József Prot. Títusz
18	

Ma a Topka (Kollarich) gyógyszerész Müller Guttenbrunn gasse (Melencei ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 3 óráig csak az ügyeletes gyógyszerész van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Beccskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 3 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije lakik Mária Terézia ucca 28. szám alatt.

A honvágó...

Ülsz az egyik budai kiskocsma előtt és sörözöl. Aranyárgán ragyog az ital a puha, fehér abroszon. Tisztaság, rend és enyhe pörkölt szag a levegőben. Dél előtt van.

A Tárnok ucca felől most egy takszi robog a Koronázó templom felé és az izzó aszfalton néhány nyári öltözetű járókelő ballag unottan és részegen a napfénytől.

Amikor elnézel a Vár zöld kupolája felé, amelyen csillogva törlik meg a napfény — elfog valami nagy egyedüllét, valami méla szomorúság, valami megmagyarázatlan bus csüggedés. A honvágó ez!

Ha egyszer találkoztal vele, többé nem menekülhetsz! Mint valami kiállhatatlan utitárs hozzád csatlakozik és többé nem rázhatod le a nyakadról. Követ mindenfelé és átható és szomoru nézése megrontja a legszebb percedet is. Emlékszel? — kérdi és egyetlen szavával a legfájóbb emlékek raját idézi fel...

Palicson elkísér a tó partjára és a Begáról beszél, amelynek éppen ilyen zöld vize van. A Vigadó teraszán — a kintinban töltött szép órákról mesél meghittent. Ujvidéken a Fürdőparkban odalopózik a hátad mögé és megsugja, ha nem sietsz haza, a csökligeti gesztenyefák már levetik röt lombjaikat. Nézed a Dunát és Péterváradot — ő pedig a Tiszáról és Titelről álmodozik.

Néha anyád és ismerőseid hangját véled hallani csöndes szavai-ban...

Végre megunod a sok molesztálást és hazautazol. Nem tart veled. Csak a határszéléig kísér.

És amikor két hónap múlva visszautazol — ott szorong a szőregi határállomáson, vagy a Tisza szélén és mélyen meghajolva üdvözlöl...

(b. sz. gy.)

Felhívás a törökbecsei középiskolásokhoz. A törökbecsei fiú és leányotthon növendékei f. hó 18-án, szombaton jelentkezzenek az intézetben. A Veni Sanctét 19-én tartják meg. Természetbeni adományok csak egy részét hozzák magukkal. Az Otthon vezetősege.

Szentmisék. A becskerekeli plébánia templomban tartandó szentmisék sorrendje következő: Csütörtökön requiem özv. Fröhlich Vilmaért, Mária oltárnál mise Grandjean Ferenc és családjáért. Péntek requiem Neihardt Lajosért, Mária oltárnál mise Miskovics Ilonáért, Jézus oltárnál Berta Viktoria és Trankulov Péterért. Szombat: Magyar tekiai bucsusok miséje. Jézusoltárnál: könyörgő szentmise Mária oltárnál: Tass József évforduló.

Saját érdekében

most szerezz be **vöröshagyma, burgonya és borsó szükségletét** a D. M. K. Sz. szövetkezetében Nagybecskerekben.

Elveszett fajegy. G 385 számú fajegy elveszett. Becsületos megtalálójá adja le a kiadóhivatalba.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINKET kérjük, hogy a megújításra szánt összeget mielőbb adják fel, nehogy a lap küldésében fennakadás legyen.

A tóbai sportegylet ifjusága a község területén gyűjtést rendezett, amely fényes eredménnyel járt. A lelkes adakozók jóvoltából 13 ezer dinár gyűlt össze, amelyet sportfelszerelések céljára fordítanak. Az egylet vezetősége nevében Ördög Ferenc elnök mond ezuton is köszönetet az adakozásért.

Krumpli ültetés. A városgazdaj hivatal vezetője felhívja mindazokat, akik elültetésre szánt krumplira előjegyeztették magukat, a krumplit Bohn Józsefnél Becskerek, Német ucca 41, vagy Koller Antal, Német ucca 23 alatt vegyék át. Az átvételkor 13 dinár előleget kell kilogramonként deponálni.

Elveszett szeptember 14-én a diákmisszióban egy sötétkék bőrkézitáska egy kombinált szemüveggel. Kérjük a becsületos megtalálót, hogy jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban.

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, hogy kiadóhivatalunk részére történő pénzküldeményeknél írják a csekklapra, hogy a pénzt milyen célra küldik.

Legcsunább bőr is megszépül allandó ápolás mellett. Pattanások, foltok, ránckezelések,

„THÁLIA” kozmetikai intézet Göring (Fő) utca 17. szám.

Szeplő elleni krémek. Fényvédők. Hormon krém éjjeli és nappali használatra. Session puder békebeli minőségben

A német népcsoport jogállásának újabb megállapítása a Bánát és Szerbia területén

A szerb minisztérium hivatalos lapjának augusztus 20-án kelt 66. számában megjelent rendelettel a német népcsoport jogilletékessége, vagyis jogállása újabb megállapítást nyert. Ezzel a rendelettel a német népcsoport jogállására vonatkozó eddigi rendszabályok megváltoznak és kiegészítődnek, különös tekintettel büntetés illetékességére és a német népcsoportnak megengedi, hogy választott bíróságot szervezzen a német népcsoport részére. Azonkívül a német népcsoport ezentuli hivatalos elnevezése megváltozik még pedig úgy „A német népcsoport Bánát és Szerbia területén” lesz.

A rendelet szerint a Bánát és Szerbia területén a német népcsoporthoz tartoznak mindazok, akik azok a területen honossággal bírnak, vagy a népcsoportvezető részéről mint a népcsoporthoz tartozóknak elismertettek. Az általános törvényes rendelkezések keretén belül a német népcsoportnak korlátlan működési szabadságot biztosít politikai, kulturális és gazdasági téren. Az új rendelkezés értelmében a Bánát és Szerbia területén a német népcsoport a jogiszemély jellegét veszi föl „A német népcsoport Bánát és Szerbia területén” elnevezéssel. A német népcsoportot, Becskerek székhellyel, a népcsoportvezető képviseli és ugyanaz rendelkezhet, saját hatáskörében, esetleg szükséges helyettesének kijelölésére. Az egyes községekben, járásokban, kerületekben a német népcsoport érdekében bizalmiférfiak járnak el. A bizalmiemberek illetékesek a szükséges megbeszéléseket folytatni, az együttműködést övni és a népcsoport kívánságait az állami és közigazgatási hatóságoknál képviselni. Bánát és Szerbia területén a német népcsoport tagjai a szerb néphez tartozókkal minden vonatkozásban egyenlő jogúak, különösen, ami nyilvános hivatalokbajutást, munkatársaságot a köz-

igazgatásban, hivatások gyakorlását, gazdasági tevékenységet, valamint a kereseti ingó és ingatlanságot illeti. A rendelet a német népcsoportnak maradéknélküli szabadságot biztosít, hogy nemzetiszocialista életfelfogást gyakorolhassa, szabadon folytathatja és fejleszthesse eredeti német népéletét, népi és kulturális vonatkozásait az anyaországgal ápolhassa. A német népcsoport mindazokat a szervezeteket létesítheti, amelyek szükségesek, hogy politikai, közművelődési és gazdasági téren zavartalanul működhessenek. A német népcsoport jogos feladatainak keresztülvitele céljára tagjaitól adót beszélni. A fizetési felhívások a törvény alapján végrehajtási erővel bírnak. A német népcsoport tagjaival szemben megvan a saját fegyelmi eljárása azok ellen, akik a német népcsoporthoz tartozókat, a vezető személyiségeket, becsületét, tekintélyét megsértik, valamint olyanokkal szemben, akik a népcsoport vezetőinek rendelkezéseinek nem tesznek eleget. Büntetések olyan esetekben óvás, megrovás. Hivatal és tisztség elvesztése, a népcsoportban. Tizenöt nap elzárás a javítottáborban. Visszaesés esetén a javítottáborba szállítás 3 hónapi időtartamra kiterjeszhető. A fegyelmi bíróság ítélete ellen nincs helye a felelősségnek. Amennyiben azonban a 15 napot nem haladja túl, a német népcsoport utóvizsgálatot rendelhet el. A német népcsoportnak jogában áll a polgári perrendtartás 672—695 §-ai alapján választott bíróságot szervezni és a német népcsoport polgári és kereskedelemjogi esetekben ítéleznek. A német népcsoport vezetője felhatalmazást nyert, hogy szabályzatokat, rendeleteket adjon ki, amelyek nem mondhatnak ellent a fennálló törvényeknek. A rendelet a hivatalos lapban történt megjelenésével lépett életbe.

Anyakönyvi hírek. A helybeli anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek. Születések: Dumics Szteván és Balanatics Ljubica leány, Jakovljevic Milán és Tapavicski Milena leány, Zlutar Ljubica leány, Krsztics Száva és Tucakov Kovinka fiú, Frank Péter és Weiss Mária lány, Lévai János és Juhász Erzsébet leány, Mellart János és Schari Rozália fiú, Radu Ljubica fiú, dr. Várady József és Pin Eleonóra leány, Dzsektovics Gojko és Amizsics Natália fiú, Brem Johann és Schaff Mária leány, Gössel Jaka és Weber Katalin fiú, Schmicht József és Pajin Katalin leány.

Házasságok: Scheu József és Ortner Anna, Kolarich Mihály és Fülöp Margit, Fogel Alekszander és Feketics Mária, Gombár János és Lackovics Aranka, Sztankov Zlatomir és Sztan Milica, Tapavicski Alekszander és Csobanov Katica.

Halálozások: Csikala Aleksza

41 éves, Hoffmann Fritz 22 éves, Hüber Leopold 21 éves, Martinov Zorka 31 éves, Banics Szima 65 éves, Buschbacher Adalbert 11 hónapos, Frisch Adolf 3 hónapos, Sztari Teréz 56 éves, Rajin Leposzava 65 éves, Szelgrád Antal 51 éves, Hektor Katarina 38 éves, Juhász Veronka 58 éves, Wittmann Kata 71 éves, Belics Szteván 73 éves.

A DMKSz becskerekeli szövetkezetében naponta friss joghurt kapható.

Bánátban fekvő, jóforgalmu, paraszt

örlő vámmalom

elcserélném bácskai földért vagy maloméért. 952 Cim a kiadóban.

Megvételre keresek 960

egy 3—4 HP benzín vagy szivó

gázmotort

Pál-Kovács János Nagyszere

PÉNZBESZEDŐT keres

a „Nagybecskerekeli Jótlevő Egyesület” Horst Wessel (Gimnázium) utca 16. Ajánlatokat az egylet irodájába f. évi **sept. 30-ig** leadni. Magyar, német és szerb nyelv tudása szükséges. 986

Ha Ujvidékre utazik

torduljon

Iffj. Ambrózy Zoltán fűszer-, csemege- és gyarmatárú kereskedőhöz, **Ujvidék**, Horthy Miklós sugárút 14. sz. 947

Keresünk azonnalra irodaszolgát,

lehet nő is. 973 Cim a kiadóban.

Keresek

megvételre traktor utáni

ekét

Görbe Antal Torontálvásárhely (Debeljača) házszám 952. — 985

Férfikerékpárt

megvételre keresek.

Jelentkezni

a Hungária-szálloda portásánál Stasevski részére 984

Kanászt

969

fiúval azonnalra keres

Schopp József gazdasága, Sándorudvar. - Jelentkezni: Becskerek, Aradáci ucca 27

Ford-traktort,

használaton kívül helyeztet

keresek megvételre

KALOCSAY-

könyvkereskedés, Versec 971

Mély

gyerekkocsi

eladó!

Uri ucca 25. szám alatt. 977

Kertészethez és gyümölcsfa-kezeléshez értő

házmesterpár

kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Bejárónőt

6—10 óráig keresek

Cimet

962

a Torontál kiadóhivatalába kérek

Hirdessen a Torontál-ban

A szerkesztésért és kiadásért felel:

Özvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Becserek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.